

De juiste vraag stellen

Guido Krijger

De gloeilamp verbruikte te veel energie. De onderzoeksvraag 'kunnen we een lamp ontwikkelen die minder energie vraagt?' heeft in eerste instantie geleid tot de spaarlamp. Toen, jaren en miljoenen lampen verder, het afval van kapotte spaarlampen aan de orde kwam, werd langzaam duidelijk dat het concept spaarlamp geen goed idee is. De spaarlamp zat boordevol kwikdampen. Dit is één van de voorbeelden die het belang weergeeft van het stellen van de goede vraag. Als de vraag namelijk eenmaal gesteld is, wordt de homo sapiens ijverig en ontstaan de knapste oplossingen. Dit laatste moeten we niet willen onderdrukken, dat is een mooie eigenschap. Wel zouden we meer waarde moeten hechten aan het proces om tot de 'juiste' vraag te komen.

Dit zie ik nu gebeuren met de weg die wordt ingeslagen om de klimaatverandering een halt toe te roepen. De opportunistische mens gaat er alles aan doen om minder CO₂ te produceren. Ik voorzie dat we hiermee nieuwe problemen creëren en het eigenlijke probleem niet oplossen. Koolstofdioxide is namelijk maar een puzzelstukje van het grote geheel. Door te focussen op dit puzzelstukje bestaat de kans dat het op een verkeerde plek komt te liggen en passend wordt gemaakt. Met het grote risico dat de hele puzzel een grotere chaos wordt. We zullen problemen op een ander niveau, op een andere laag, moeten aanpakken. Niet op hetzelfde niveau waarmee het probleem is ontstaan. (Einstein heeft ons deze tip al aan de hand gedaan.)

Een zelfde problematiek zie ik ontstaan in de wereld van zeewier. Met de kweek van zeewier hebben we geen zoet water, geen pesticiden en geen kunstmest meer nodig, wordt vaak gezegd. Het lijkt een antwoord op de vraag of zeewierkweek een duurzaam initiatief is. Deze stelling gaat echter over problemen op het land. De vraag moet gaan over de gezondheid en veerkracht van de zee en haar bewoners. Hoe we de zee kunnen helpen bij haar gezondheid en veerkracht en welke 'vruchten' we dan mogen plukken. Eén discipline kan daarbij niet een antwoord geven op een groot levend complex als onze natuur. Daar zouden dus veel meer wetenschappers uit verschillende hoeken zich over moeten buigen. Met de juiste vraag stellen als uitgangspunt.

 Guido Krijger is lid van de Wantijredactie.

Foto: Ellen Schoenmakers.

ZMf biedt voortaan ook lidmaatschap voor jongeren aan

Gabi Sinke

Jeugd heeft een speciaal plekje in het hart van ZMf. Jonge mensen zijn onderdeel van de toekomst. We werken en strijden voor een mooi en gezond Zeeland, ook of juist, voor hen. Zodat ze ook in de toekomst nog kunnen genieten van hun leefomgeving. Het is essentieel dat jonge mensen al vroeg leren hoe waardevol de natuur is, met alles wat erin leeft en groeit. Daarom biedt ZMf voortaan ook een jeugdlidmaatschap aan!

ZMf juist ook voor jonge mensen

Jonge mensen hebben een tomeloze energie en een frisse nieuwe kijk op dingen. We kunnen veel leren van de manier waarop zij in het leven staan en

hun wijze van ongecompliceerd en open denken. Vaak komen zij met out-of-the-box oplossingen voor vraagstukken die heel kansrijk zijn. Bovendien kunnen jonge mensen als geen ander hun leeftijdgenoten motiveren voor een nieuwe bewuste levensstijl die uitgaat van een evenwichtigere en eerlijkere wereld. Daarom werken we zo graag met ze samen. We betrekken jongeren bijvoorbeeld bij de energietransitie, geven ze een podium in het magazine Wantij en werken met hen in projecten als Finding ROOTS en de Raad van Inspiratie, waarin jongeren worden aangesteld om ons structureel te adviseren. Word ook lid van onze jongeren community Enmorgen en volg ons op Instagram en LinkedIn.

Nika Scheepers: 'Lid worden is belangrijk!'

Nika Scheepers is met haar twintig jaar het jongste lid van ZMf tot nu toe. Haar vader gaf haar in 2012 een lidmaatschap cadeau. Nu is Nika een betrokken lid van ZMf! Nika: 'Lid worden van een vitale organisatie als ZMf is erg belangrijk. Je laat ermee zien dat je natuur belangrijk vindt en je krijgt de kans om mee te denken en te werken aan een toekomst waarin jij graag wilt leven.' Lees ook de voetafdruk van Nika in deze Wantij.

 Gabi Sinke is communicatiecoördinator van ZMf.

advertorial

Een mooi en duurzaam Nederland voor iedereen! Dat is waar de Natuur en Milieufederaties zich voor inzetten. Bijvoorbeeld met Plan Boom. Door 10 miljoen bomen in heel Nederland te planten, werken de Natuur en Milieufederaties samen met vrijwilligers en partners aan het verkleinen van de CO-2 uitstoot en maken we onze leefomgeving mooier, groener en gezonder.

 Speel bewust

De Natuur en Milieufederaties ontvangen sinds 1996 een bijdrage van € 56,1 miljoen. Deelnemers van de Postcode Loterij: bedankt! Dankzij u kunnen wij de Natuur en Milieufederaties en meer dan 100 andere organisaties financieel ondersteunen. En dankzij u heeft de Postcode Loterij sinds 1989 al ruim € 6,2 miljard aan goede doelen geschonken. **Samen voor een betere wereld: postcodeloterij.nl**

Dankzij u.

